

■ DENNIS LEHANE: AZ ÉJSZAKA TÖRVÉNYE

Éjjel élnek

■ ROBOZ GÁBOR

A TITOKZATOS FOLYÓ SZERZŐJE VÉRBELI GENGSZTERREGÉNYÉVEL BIZTOSRA MEGY.

A magyar könyvkiadás egyik súlyos lemaradása a szesztilalom korában játszódó gengszterregényekhez fűződik, de az elmúlt néhány évben több ízben is törlesztett, és a *Fékezhetetlen*, a *Gengszterek földjén* és a *Babaarc* után újabb kiadvány segít abban, hogy ne csak mozgóképről ismerhessük a gépfegyverek és puhakalapok Amerikáját. Ráadásul *Az éjszaka törvénye* sem a gazdag külföldi korpusból véletlenszerűen kiemelt tucatmű, hanem egy kritikailag is elismert és még az olvasók körében is népszerű veterán sokadik munkája: a 2012-es könyvet az a Dennis Lehane írta, aki a Kenzie–Gennaro krimisorozattal és egyes önálló regényeivel (*Titokzatos folyó*, *Vihar-sziget*) már azelőtt befutott, hogy Hollywoodban igazán elkezdett volna jól csengeni a neve.

Több amerikai nagyvárosnak is megvan a maga krónikása (mint New Yorknak Block vagy Los Angelesnek Ellroy), Lehane-t pedig többen Boston Bárdjaként emlegetik: a prózaírók közül nála jobban kevesen ismerhetik szülővárosát, amelyről több mint húsz éve publikál különféle bűnügyi sztorikat. Részben itt játszódik *Az éjszaka törvénye* is, amely az egymáshoz lazán kapcsolódó kötetekből álló Coughlin-trilógia középső része. Az epikus nyitást (*The Given Day*) követően tematikailag és terjedelmileg is kisebb lélegzetű történet, amelyben főhőssé lép elő az ír származású rendőrcsalád legfiatalabb tagja, hogy a húszas-harmincas évek Amerikájában kispályásból nagymenő legyen. Miután társaival kirabolnak egy kaszinót, amiről nem tudják, hogy az egyik befolyásos szeszcsempész tulajdona, a húszéves Joe elkezd szédíteni a lányt, akit nem kéne, majd fokozatosan felpörögnek az események, és nem kell a téma szakava-

tott ismerőjének lenni ahhoz, hogy tudjuk, mit várhatunk ettől a könyvtől.

Lehane mellébeszélés nélküli gengsztersztorit mesél el ismerős karakterekkel és helyszínekkel, konfliktusokkal és párbeszédekkel, így *Az éjszaka törvényét* elsősorban akkor élvezhetjük, ha beérjük a kevés meglepetést tartogató dramaturgiával. A trilógia nyitókötetéből már kiderült, a szerző milyen alapos kutatómunkát fektet a milió megteremtésébe, és ez az aktuális regényre is igaz, az épületektől kezdve az autómárkákon át a divatig (az, hogy egy-egy cameót is bedob, gyakorlatilag elvárható), bár kérdés, egy hazai olvasónak mennyit ad hozzá a könyvhöz, hogy vélhetően hiteles képet kap belőle a kor Bostonjáról vagy a floridai Ybor Cityről. Ezzel együtt van nyoma annak, hogy Lehane nagyjából nyolcvan év távlatából írta a

regényt, de persze ő is nagyon jól tudja, mennyit vihet bele a szövegbe modern nőképből és a főhős öndefiníciós törekvéséből („Nem gengszter vagyok, hanem törvényenkívüli”) úgy, hogy ez a szesztilalmi történet közben hiteles maradjon.

Lehane – aki a *Drót* mellett a *Gengszterkorzóba* is bedolgozott – érezhetően tartja magát a műfaji szabályokhoz, ugyanakkor egy-egy ponton a melodráma iránti vonzódását is megcsillogtatja, és a talpraesett hősszerelmes, izig-vérig individualista Joe személyében olyan figurát teremtett, akivel nagyon könnyű együtt tartani. A szerző ismerői számára nem meglepő, hogy érzékenységének köszönhetően mindig elő tud rukkolni valamilyen frappáns leírással vagy apró részlettel, így *Az éjszaka törvényét* is a tőle megszokott nyelvi színvonal jellemzi, ami természetesen az időnként pattogós párbeszédre is kiterjed.

Nehéz nem tiszteletadásként olvasni a regényt, de az író nem egyszerűen a szóban forgó kor vagy műfaj előtt emel kalapot, hanem a több szereplő által is reflektált életmód előtt: a könyv Nicholas Ray filmjét megidéző eredeti címe (*Live by Night*) is világosan jelzi, hogy Lehane-t elsősorban az éjszaka ekstázisától fűtött gengszterek vagy törvényenkívüliek romantikája nyűgözi le, és ez akkor is ragadós, ha azt hisszük, hogy már a témakör összes filmjét láttuk.

AGAVE KÖNYVEK, 2017.

